

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
Str. Academiei No. 8
BUCUREȘTI

FOAIA

NUMERUL 1.

POPULARA

PUBLICAȚIE SEPTEMANALA

SUMARUL :

Carmen Sylva, de *Graal*.—Amintiri din Sinaia, de *V. A. Ureche*.—Cum stăm cu agricultura, de *C. Cârlova*.—Influența și tratamentul ei.—Cronica săptămânii, de *S. D.*—Proverbe despre femei.—Dinții Copiilor noștri, de *N. Marinescu*.—60.000 lei zestre, de *Tirbușon*.—Convorbire Săptăminală, de *Un bun Român*.—Un revoltat, de *Carmen Sylva*.—Orașele Siret și Suceava, de *D. Olvescu*.—Un mort înviat.—Memoriile unui sinucis, etc. etc.

Ilustrații: *Carmen Sylva*.

O pâne tare.—Fidel cu covrigii în coadă.

ABONAMENTE :

Pe an în țară.....5 lei
» » străinătate.....7 »

ANUNCIURI :

Pe pag. 8-a rindul.....banf 50
» » 7-a »lei 1.—

CARMEN SYLVA

... Toată suflarea românească o divinizează, Europa întreagă o slăvește, — ce am mai putea zice noi, umili și sfoși admiratori, despre această mare artistă, genială prin bunătatea ei cea fără margini ?...

Plăzmuitorii cei mari de opere artistice, odată ajunși la înălțimea radiantă a putinței lor, pot revendica cu bună dreptate privilegiul de a nu mai fi supuși analizei, la fiecare pas, — întocmai cum viața sfinților trebuie să rămăie în afară de privirea noastră scrutătoare.

Și Carmen Sylva se poate bucura mai mult ca orî cine de acest privilegiu, ea care stă atît de sus de asupra noastră, atît prin inima cit și prin talentul ei.

Să nu mai amorțim cu suflarea noastră rece creațiunile nepieritoare ale Carmen Sylvei, minuni ale inimei omenești; și minunile nu se discută, le primești numai cu recunoștință nesfîrșită că ți-a fost dat să te uiți prin ele, în fața Domnului.

Cine ar putea pătrunde vr'o dată taina acestor minuni ?

Cine va desvălui procesul prin care o înaltă și covârșitoare calitate morală, devine «puterea creatoare artistică ce din ea însăși, lumii face să izvorască» ?

«die treibende Gewalt die aus sich selber eine Welt gebietet».

Alphonse Daudet e mare și măreț artist, de bun și compătimitor ce este de cei mici, umili și resemnați.

Zola, de *curagios* ce e, este zguduitoare și epic.

Platen, mândru, drept și sever, — a scris sculpturale și bronzate sonete și vestitele *Polenlieder*, deșteptătoare ale

unde numai vulturii se pot ține, mișcând grav și larg puternicile aripi...

E superioritatea morală din care izvorăște la acești maestri, geniul artistic, — cel mai pur și inviolabil izvor, care nici odată nu se închide, nici odată nu-și tulbură limpezimea. Și numai la ast-fel de artiști, cari au în ei înșiși obârșia geniului, putem găsi unitate în viață, — unitatea pe care o admirăm atîta la Carmen Sylva.

... Dar cine poate înțelege cum o virtute devine izvor de artă ?

Cine poate descurca firele nenumărate cari leagă Morala de Estetică ?

Care este agentul reactiv, care face ca o calitate morală potențată să se precipite în talent și geniul artistic ?

Prin ce tranziții și dezvoltări subtile au trecut Shelley, Tolstoi, Carmen Sylva până să se afirme artiști, misionari ai inobilității sufletești a popoarelor ?

Pentru esteticianii moderni, problema aceasta nu există. Au des-personalizat artistul, făcându-l o unealtă mai mult sau mai puțin fină, mai mult sau mai puțin conștientă a înrîturilor de afară.

În preocupările lor deci nu poate intra un proces atît de pur personal și psihologic.

Esteticianii vechi nici ei n'au explicat această minune psihologică; dar ți-au dat o superbă iormulă:

— Tot ce-î frumos, e bun și adevărat.

Bună, adevărată și frumoasă e opera Carmen Sylvei.

Graal.

Colisaveta

sentimentului de dreptate.

Carmen Sylva, e poetă prin durere, suferință și iubire. De mult ce o dor păsurile altora, de mult ce suferă cu umanitatea întreagă, de mult, adînc și sfînt ce iubește, — s'a înălțat acolo

AMINTIRE DIN SINAIA

Din Sinaia nu exista încă de cât vechia Monastire și primul Otel în vale, acolo unde pînă după aceea avea să se ridice parcul și atâtea otele.

Măriile lor *Domnul și Doamna* (era înaintea răsboiului) locuiau în vechiul arhondaric al monastirei, la care se adăsesse vr'o două camere de scânduri, frumos tapetate și împodobite cu năfrâmi și cu obiecte românești. Una servea de birou și alta de refectoriu.

Aveam onoarea de a dețina într'o frumoasă zi de August la Măriilor Lor.

După dejun, Curtea eși pe terasa monastirei din spre platoul păstrat până astăzi. Acolo se obișnuiseră a se aduna Duminica și în zile de sîrbători, flacăi și feste din satul Isvor și chiar din Poiana-Țapului și din Bușteni. Lăutari, plătiți de Măria Sa Doamna Elisaveta, cântau și fetele și flacăii, ba chiar și soldații din gardă, danțau de se sguđuia pămîntul.

Cum se lățise știrea despre aceste sîrbări câmpenești până departe, adese, în zile cu soare, veneau la Sinaia pînă și săsoaice din Brașov să vază pe Domnul și Doamna Românilor, cari nu lipseau după dejun, a privi din cerdacul monastirei la voioasele danțuri țărănești.

Ast-tel asistai și eu într'aceia zi, și avui neuitată plăcere ca să privesc din cerdacul monastirei improvizată petrecere, stînd de vorbă cu Măriile Lor.

La un moment încetase o bătută vertiginosă. Fetele își ștergeau fața înrouată cu năfrâmi cusute în arniciuri armonios combinate, iar altifele cămășilor lor scipeau poleite de raza soarelui.

— Veți, D-le Urechia, imi zice Măria Sa Doamna, grupul ceta de la dreapta? Acolo, de departe poți pricepe, că nu sunt române ci săsoaice.

Erați, în adevăr, vr'o cincî fetei, diferite în costum și în întreaga lor ființă, de româncele care încetaseră danțului.

Măria Sa Doamna continuă apoi a face o comparațiune între o fată româncă și una săsoaică, care comparațiune ar fi o pagină din cele mai frumoase ale minunatelor sale scrieri, atingînd estetica Românilor.

Nu mai sunt în stare astăzi, după atîția ani, să reproduc cugetările și observările frumoase pe cât și ingenioase ale Doamnei noastre. Atât știu, că ele adînc m'au impresionat. Și m'au impresionat nu numai prin frumusețea lor neîntrecută, dar mai ales prin aceea că toată vorbirea Măriei Sale m'era fermeca prin manifestarea celor mai exaltatoare simțiri românești.

— Privește, d-le Urechia, la Săsoaică și la Româncă și imi spune, în sângele căreia este înnăscut gustul frumosului? Ce grațioasă e româncă și cât de disgratioasă e săsoaica! Costumul Româncei relevă frumusețea corpului ei, pe cînd chiar tăietura cea mai frumoasă a corpului săsoaice este dispărută sub neestetica-i haină. Privește, mai ales, în ce mod armonios combină Româncă, chiar inconștientă de aceasta, colorile cămășei și a fotei sale. Vezi, ce colori disparate, tipătoare, impestrițeauă pe săsoaică...

Și pe această temă, Măria Sa Regina, cu fermecătoare ei voce musicală, împletea mereu observațiunii și cugetări, cari imi

inundaă sufletul de bucurie și mă făcea mîndru de a fi Român.

Astăzi, cînd imi reamintesc de acea impresiune ce am avut în cerdacul monastirei de la Sinaia, mă întreb încă: care și cîte femei născute Române, din societatea noastră cultă, mi-ar fi putut vorbi cu simțire atît de românească ca Doamna Elisaveta?

V. A. Urechia.

CUM STAM CU AGRICULTURA?

Ca român și ca agricultor ce sunt în țara mea, mă întristez și deplîng foarte mult starea agriculturii noastre de azi.

Pînă mai acum câți-va ani, ea era prosperă și înfloritoare, mergînd tot înainte, și recompensînd cu prisos munca și osteneala celor cari o profesau, mîngăindu-i cu mila ei și răspîndind cu profusiune bogăția și bunul traiu peste toate stratele societății noastre din întreaga țară.

Se părea că zea Ceres își alesese locul de viețuire în mijlocul vastelor noastre lanuri de grâu, câmpuri de porumb, între vii și asupra lor și-avea toată privirea așintită, toată atențiunea pironită, îngrijind a le încununa cu spor și berecher; iar Mercur le proteja la urmă rodul pe piețele comerciale.

Ți-era mai mare dragu să vezi cum armonisau de perfect toate aceste operațiuni mărețe, munci uriașe, începînd cu aruncarea semințelor și terminînd cu desfacerea lor pe piețe!

De la un timp încoace, însă, pare că și Ceres și Mercur ne-au părăsit, căci recoltele rele ce am avut și deprețierea cerealelor ce am întîmpinat pe piețe, în câți-va ani de-arîndul, a făcut ca averea generală a țării noastre, eminentea agricolă, să sufere în mod simțitor și aceasta să se resimță în toate paturile sociale.

Așa, vedem azi, cu destulă întristare, că, cea mai mare parte din proprietarii de moși cari, odinioară, încurajai de succesele anilor buni și de prețurile favorabile ce găseau, începură a căpăta gustul pentru ogoarele lor și a se avînta neconștient în a desvolta și face să înflorească agricultura pe proprietățile lor, servind în acelaș timp drept pildă și model altora, îi vedem, zic, amărâți și desolați de neisbînda sfortărilor lor, culgînd, ca rod al muncii lor titanice o recoltă proastă și o deprețiere aproape completă a cerealelor.

Și, mai trist încă, cea mai mare parte din bresla arendașească, care se ocupa cu agricultura mare și care începuse să prospere și să se resimță că formează într'adevăr un factor important în economia noastră națională, o vedem bătînd în retragere, de oarece, pe lângă descurajarea și frica ce a coprins-o, apoi i s'a redus foarte simțitor capitalurile, așa că azi, cei cari mai există din ea abia mai pot suporta nevoile.

Dar bieții țărani, baza și grosul acestei operațiuni de muncă? Ei, odinioară,

întăriți, azi sunt caliciți în toată puterea cuvîntului, în cât, cea mai mare parte din ei, nu sunt în stare să-și acopere dările și nevoile lor zilnice; și, în aceeaș desnădejde amară, sub jugul căreia zac, parte din ei se dedau la tot felul de ticăloșii, iar cei-l'alți sunt gata a-și urma.

Pe lângă aceste toate, nenorocirea, fatalmente, a lovit, ca consecință naturală, mai mult sau mai puțin și în restul celor alte clase de activitate omească, așa în cât se poate cu drept cuvînt zice că, comerțul nostru în genere este bolnav și că averea noastră generală este în scădere,—știută fiind de toți de la Opincă pînă la Vlădică, zicătoarea că: *dacă banița la noi nu se umple și n'are preț, toate cele alte afaceri suferă și lîncezesc.*

Netăgăduit adevăr este această maximă! Și, din nenorocire, în țara noastră nu avem desvoltată o industrie specială, bine întemeiată și prosperă, care, în asemenea ani nenorociți, ar ține echilibrul la balanța bogăției,—al cărui platan s'a ridicat așa de mult,—pînă ce ar veni iarăși vremuri bune pentru agricultură.

Iată dar două cauze principale, și destul de puternice: *agricultura proastă și industria care lipsește*, care ne fac să vedem și să simțim cum toate afacerile noastre zilnice merg din ce în ce mai rău, lăsînd înapoi mersul regulat al carului nostru obștesc și al tuturor operațiunilor noastre financiare, făcînd un gol în jurul fie căreia ramuri de activitate și resimțindu-se destul de accentuat în bolțile tesaurului public, care firesc lucru, este alimentat din prisosul avutului fie căreia în parte.

În fața acestor împrejurări destul de grave pentru avuția noastră economică, ne întrebăm, ce este de făcut spre a înălțura, sau măcar a îndulci răul?

La această cestiune mă voi încerca a răspunde în numărul viitor, arătîndu-mi părerile.

Const. Cârlova

INFLUENȚA ȘI TRATAMENTUL EI

Doctorii din Europa apusană prezic o nouă epidemie de influență.

Se știe că ultima epidemie ne-a venit din Rusia. Și cum actualmente o maladie, cu caracterele influenței, bîntue la Mero, întrebarea este dacă ea ne va bîntui.

Din fericire, un medic savant, d. Felsenthal, a găsit un remediu care ne scapă de epidemie în 3 zile. Acest medicament este *Calomelul*, care trebuie administrat, la început în doze zilnice de 20 centigrame, de câte două ori pe zi la adulți.

Bolnavul va fi scăpat, afirmă d. Felsenthal, după acest tratament.

La vîrstnici, însănoșarea va fi ajutată luându-se un grog sau vin, care să provoace o sudație abundentă.

Receta aceasta e bine de ținut minte.

Dr. Cas. Nic.

CRONICA SEPTEMANEI

Evenimente importante s'au petrecut în Apus și la noi.

Țara, până mai eri așa de tolerantă, în care ovreii au fost conducători ai statului, miniștri, ofițeri generali și superiori, reprezentanți ai națiunii și oameni politici și literați distinși, iat-o de-o dată, că se schimbă în 24 de ore, își sburlește părul și cu o furie medie-vală, sfărâmă tot ce e ovreesc, insultă, lovește, rănește pe aceia cari până eri le-a furnizat atâtea celebrități și atâtea credit pe piață.

Afacerea Dreyfus este care a născut toate aceste turburări.

Sau, acest om este cu adevărat vinovat, și atunci e desastroos ca un sindicat, compus din o mână de oameni și câte-va lăzi cu bani, să cumpere opinia atator celebrități, prin cineștea și talentul lor, cari să susție—cu risicul de a fi condamnați de niște jurați, aleși poate pe sprânceană de guvern—pe un vinovat de trădarea patriei, o crimă așa de grozavă;

Sau, omul acesta, căpitanul de stat-major Dreyfus, pe care nenorocul l'a născut dintr'un tată ovreiu, n'a vândut nici un secret militar Germaniei—sau Rusiei, după cum circulă ultima versiune—și atunci, condamnarea lui e o rușine, care stă încă pe frunțile Franțujilor.

Nu e la mijloc o simplă eroare judiciară. Nu. Căci de ar fi atâtea, ar fi ușor de remediat. Câte execuții capitale nu s'au făcut, în țările care mai au această espiațiune a greșalelor omenești, și, printr'o întâmplare, independentă de multe ori de voința părții leșate, s'a descoperit că adevărul era alt-fel de cum îl judecase o Curte cu juri și condamnaseră 3 magistrați. Era prea târziu... dar memoria celui executat a fost reabilitată printr'o revisuire a procesului.

*

În afacerea Dreyfus, dacă acesta nu e vinovat, nu e o greșală independentă de aceia cari au dat sentința, asvârlind pe colțurile unei stânci depărtate, viața și onoarea unui militar, onoarea și patriotismul unei rase întregi: a ovreilor; nu, nu e o greșală, e o rea voință, o perversitate, o crimă contra bunelor sentimente omenești de dreptate, căci de la începutul acestui proces și până astăzi, guvernele, și mai cu seamă autoritățile militare, călăuzite de un spirit îngust și neomenesc, se pun de-a curmezișul adevărului, par'că într'adins.

Cum? Să fie atâtea decădere în această Franță, de la care noi luăm focul sacru al adevărului în științe, în cât să se vândă oameni ca Scheurer-Kestner, milionarul cinstit până azi, vice-președintele Senatului; Zola, bogătașul scriitor, cel mai mare roman-

cier al secolului, căruia i-ajungea să scrie un nou roman ca să încaseze atâtea cât sindicatul Dreyfus, dacă ar exista, par fi plătit? Dar cele 3—400 de iscălituri, de tot ce are Franța mai însemnat în litere și științe, mai poezie, mai cugetător, mai patriotic?... Ar fi desastroosă atâtea putreziciune în sinul unei națiuni, încă strălucind prin calitățile ei morale.

Și dacă ar fi așa, că toți acestia s'au vândut unui sindicat, că, cu bani, în Franța se cumpără manifestatiuni pe față, entusiasm riscant ca al lui Zola, apoi atunci, ca consecință logică și nediscutabilă, deducem că era fatal ca, într'un asemenea mediū, să se găsească un Dreyfus, mai mult scrupulos de cât un Kestner, Zola etc., care, pe ascuns, să vînză pentru bani, niște planuri!... Și Dreyfus ar fi scuzabil: e opera mediului în care trăește.

Dar, nu... refuz a da crezământ acestor premise și concluziuni.

Franța e încă țara în care se nasc gloriile și geniile, și o glorie sau un geniu fără dreptate și adevăr nu poate exista.

Franța, după ce se va scutura de fiorii șovinismului pueril prin care trece, după ce câți-va din manifestanți își vor sgâria mânele în geamurile de la prăvăliile ovrești ce sparg cu atât elan, și vor reveni la realitatea lucrului, Franța va înțelege, că, sau sindicatul Dreyfus nu există și se impune atunci revisuirea procesului ca să dea onoarea perdută unui om nevinoat; sau dacă, într'adevăr acel faimos sindicat există și dacă în Franța se poate cumpăra tot cu bani să zugrăvească atunci cu litere mari, d'asupra tuturor edificielor și instituțiunelor, publice, la intrarea în hotarele Republicei, cuvintul atrăgător pentru sindicate și operațiunii necinstite:

De vînzare!...

Țara noastră, din fericire, e ferită de asemenea tribulațiunii neoneste. Mie, mai bine mă convine mai puțină civilizație și mai multă cinste,

La noi chestiunile politice sunt singurele care mișcă din când în când spiritul public: este caracteristica popoarelor în procesul de formațiune.

Guvernul actual, presidat de d-nu Dim. A. Sturdza, savantul academician, după ce a avut liber un portofoliu, acel al justiției, prin demisionarea d-lui Al. Djuvara, — s'a completat prin reîntrarea în guvern a d-lui G. D. Pallade, fostul ministru de domenii.

D. G. D. Pallade e o personalitate nu numai în partidul liberal, dar chiar în societatea românească.

I. D.

Examen de geometrie.
Examinatorul: Cum formezi d-ta un cerc?
Elevul: Îmi trebuie permisia prefectului de poliție.

PROVERBE DESPRE FEMEIE

Numai asupra sexului frumos nu lipsesc proverbe. Unele din ele le laudă; cele mai multe însă le critică. Iată câte-va din diferite țări, culese la întâmplare:

Grecia: Amorul e orb, dar însușitoarea are ochi străvăzător. — La câte trei zile ploae, un invitat, o femeie, sunt cele trei mai neplăcute lucruri din lume.

India: Dacă vrei să cunoști curățenia aurului: încearcă-l cu piatra de atingere; caracterul unui om: să-l ascuți vorbind; puterea unui boi: încarcă-l; cugetările unei femei nu le vei putea nici odată afla. — O femeie seamănă umbrei sale: urmărește-o, ea va fugi; fugi, ea te va urma.

Arabia: Constătuște-te cu femeia ta și fă după cum te taie capul E mai bine să ai mai multe femei, decât una singură: când ele se ceartă, tu ești liniștit.

China: Limba unei femei este sabia ei: ea n'o lasă nici odată să ruginească.

Franța: A'și bate femeia sau un sac de făină este același lucru: ce e bun se duce, iar ce e rău rămâne.

Germania: Însoară-te cu o femeie, dar nu cu figura ei. — Femeia, ca și o sobă, trebuie să rămâie acasă.

Danemarca: Femeia este ca și marea: supusă aceluia care o înfruntă, teribilă pentru acela care o teme. — Mănâncă-ți peștele cât e proaspăt și mărită-ți fata cât e tânăra.

Scoția: Bărbat bun, femeie rea; femeie bună, bărbat rău.

Italia: Femeia este când toată mierea când toată fiere. Mierea se schimbă câte o dată în fiere, dar fierea nu se schimbă nici o dată în miere.

DINTII COPILOR NOSTRI

Desvoltarea și aparițiunea dinților la copii este însoțită de o puternică frământare a aproape tuturor organelor lor. Această frământare, din care natura ese de obicei victorioasă, explică starea bolnăvicioasă a copiilor la această epocă, insomniile și durerile ce o întovărășesc.

De obicei, la noi, se lasă toată sarcina naturii, ca ea să reguleze și să ușureze singură erupțiunea dinților. Este o greșală care dă, în multe cazuri, rezultate foarte triste, căci, de și natura are de normă a duce la bun sfârșit toate întreprinderile sale, ea poate fi împedită însă de o mulțime de cauze, și atunci îngrijirile inteligente și mai ales oportune sunt o necesitate.

Dintre efecte, ceea-ce caracterizează mai mult epoca erupțiunii dinților la copii, este un deranjament marcant în funcțiunile aparatului digestiv; în practică lucrul se traduce printr'o nesfârșită diaree care devine îngrijitoare. Pe lângă starea critică ce cauzează copilului acest fel de desordine, mai e un rău, care provine dintr'o confuziune pentru a cărui evitare, trebuie dată toată atențiunea.

De multe ori se întâmplă ca părinții să pună boala copilului pe socoteala aparițiunii dinților și să aștepte în li-

niște să inceteze răul, odată cu ivirea unui dinte; sau, în alte cazuri, contrariu, să-și închipească la copii o boală, care nu este de cât efectul frământării ce pricinuește dentițiunea. Din ambele ipoteze ale acestei confuziuni foarte frecvente, nu ese de cit rău, atât pentru copil cât și pentru părinți.

Trebue observat și bine stabilit dacă boala copilului este efectul aparițiunii dinților, sau este efectul altor cauze. Pentru aceasta, cercetarea zilnică a gingiei copiilor va fi o datorie imperioasă pentru acei în a căror îngrijire se află.

Părinții datoresc copilului la această epocă cea mai încordată atențiune și cele mai minuțioase îngrijiri. Atunci, mai mult de cât ori cînd, trebue reglementată alimentațiunea, care, afară de cauză de imposibilitate absolută, trebue să fie numai lapte matern. În adevăr, sa observat aproape tot-d'a-una, că în urma unei rele alimentațiuni, apar accidentele teribile, cari compromit așa de des viața copiilor.

Cu multă grijă trebue păzit copilul de răceală, mai cu seamă la schimbarea rufelor; să fie bine acoperit, cu deosebire noaptea, și niciodată prea strîns în fașe.

Pentru a ușura durerile aparițiunii dinților, se vor unge gingiile copilului cu:

Sirope de safran } câte 8 grame
Sirope de pavot alb }
1 gălbenuș de ou }

Iar pentru a înlesni aparițiunea unui dinte căruia gingia îi opune prea multă rezistență, se consiliază cu stăruință incisiunea porțiunii de gingie care îl acoperă. Forma acestei incisiuni, afară de indicațiuni contrarii, va fi crucială; ea va fi însă tot-d'a-una practică de chirurg.

Știu că, la noi, lumea are multă repulsiune pentru acest fel de operațiuni; e însă un rău, care, dacă ar dispărea, ar economisi multe nopți albe atât mamei cât și copilului și ar ușura mult suferințele acestuia.

În toate cazurile însă, impasibilitatea, neintervenirea, este o experiență care nu dă de cât rezultate supărătoare.

D-st. Nicolae Marinescu

PENTRU ABONAȚII ȘI CITITORII

Deschidem o rubrică de publicitate specială pentru abonații și cititorii noștri.

Abonații au întâietatea.

Redacția ziarului va pune diferite întrebări la care abonații și cititorii noștri au dreptul a răspunde.

Răspunsurile nu trebue să fie mari. Cel mult 2—3 sferturi de hârtie.

Cele bune se vor publica, cu sau fără numele scriitorului — după cum ni se va indica.

Iată prima întrebare ce facem:

Ce idei aveți despre gelozie?...

Răspunsurile trebue primite până la 1 Februarie.

O PÂINE TARE

60,000 LEI ZESTRE

— Parigorie pentru fetele sărace —

Zestrea! Bicul lui Satana!...

Spaima bieților părinți,
Cari gândind cu foc la dansa
se simțesc eșiți din minți.

Zestrea! Oh! Bătu-o-ar focul!
Dar imi spuneți, fără ea,
Oare multe fete, astăzi,
un bărbat își pot afla?

Că'i așa nici vorbă nu e...

Dar eu om filotim, bun

Pentru fata cea săracă

un secret acuma spun:

Ca s'adunî frumoasă zestre,

apoiu trebue să vrei

Inimă să ai în tine...

asta face 5000 lei

De cunoști gospodăria bine,

ca să faci minunî,

Lângă cei 5000 tu încă

10.000 poci să adunî.

Un bărbat onest iubește

o femeie așezată,

Calitatea asta'n ochii

drept 8000 lei te arată.

Apoi, de mai ești frumoasă,

brună, blondă, cum vei fi,

20 de mi atuncea

dănsul te va prețui.

Nu'i răspunde nici odată

năcăjit când tu îl crezi,

Bunăitatea asta face

7000 lei — precum vezi.

Ia să le-adunăm pe toate,

câte mi fac? spune! ce'i?

Iată, tocmai suma grasă:

în cap 50 mi de lei.

Așa dar ne mai lipsește

zece mi. Dar cinstea, ea,

Oare 10.000 nu face?

Nu'i cuvânt de așa ceva.

Și cu 60 de mi oare,

spune-mi, nu'ți găsești bărbat?..

Ba ca iarba în grădină...

Câte cincii la ușe 'ți bat!

Tirbușon.

CONVORBIRE SEPTEMANALA

Reflecții asupra unei stări dăunătoare. — Cele ce se petrec în viața noastră politică, ar îndreptați pe oricine să-și facă o tristă idee de moravurile noastre.

Și faptul în sine este cu atât mai caracteristic, cu cât nici viața privată a fie-căruia din noi n'a scăpat de înrîurirea vremurilor noastre turburî.

Țara noastră este în continuă prefacere. Această prefacere se resimte însă de influența mișcării intelectuale și politice din Apusul Europei. Fără să vrem, suferim jugul acestei înrîuriri, care ne apasă grumăzii și ne întorc pornirile în sensul direcțiunii imprimată oricărei mișcări din centrele mari din Europa.

Cu încetul ne-am pierdut cu totul individualitatea noastră. Obiceiurile Apusului s'au altoit peste ale noastre, patriarcale, inerente rasei și împrejurărilor sociale, și au dat naștere la un vâlmășag de idei și porniri ciudate.

Influența Apusului n'a găsit la noi, o împotrivire conștientă, un spirit de discernare, o inteligență luminoasă, cari isvorăsc numai din cultură.

Fiind lipsiți de cultură, chiar aproape elementară, ne-am lăsat cotropiți de înrîurirea Apusului, așa cum ne-a venit, fără să o fim trecut prin ciur — dacă ne-ar fi permis să ne exprimăm astfel.

Resultatul la care am ajuns, este că am luat toate apucăturile Apusului, dar numai vițiile, fără nici o calitate.

Am fost ca și copilul: am întins mâna spre «strălucitor». Am fost atrași de strălucirea orbitoare a Apusului și lacomî de orizonturile noi, ale căror perspective numai le vedeam, fără a le judeca, — ne-am lăsat curentului.

Cîte o dată strălucirea ascunde falșitatea.

Am avea aierul, că regretăm t. ecutul nostru, cînd închiși în cercul strîmt și întunecat al lumii Orientului, nu știam de restul lumii de cit «poveștile», ce ne spuneau străinii rătăciți la noi. Departe de noi această intențiune. Trecutul ne este tot atât de odios, ca și spoila de civilizație, cu care ne-am poleit obiceiurile noastre străvechi. Civilizația a rămas la suprafață, ea se manifestă numai în decorul exterior; și a înstrăinat, prin deprinderi în toate exigențele vieții, și chiar prin limbă, o parte dintre noi, de marea masă a poporului. Ele singure au resistat așa zisei civilizații, păstrînd neatins patrimoniul obiceiurilor noastre naționale, limba și credințele strămoșești.

În veacul nostru de cercetări și de documentări, ori-ce afirmație trebue întărită cu probe.

Nimeni nu poate tăgădui, că la noi efectele repede «civilisării», au fost dezastuoase. Și aceasta se observă nu numai în viața privată, dar și în viața publică, și mai ales în aceasta din urmă.

Ne vom sili, în viitoarea *Convorbire* să stabilim cauzele acestui fenomen ciudat petrecut cu noi. Răul în sine este destul de îngrijitor pentru ca să determine cugetările serioase să se oprească asupra lui.

Cu voi, iubiți cititori și dragălașe cititoare, cu voi împreună vom examina această stare de lucruri, aducînd, bine înțeles, probele trebuitoare în sprijin. Suntem siguri, că citindu-le, veți gândi ca și noi.

Să zicem dar la revedere.

Un bun român.

— Ai dat apă proaspătă la peștii mei cei roșii?

Servitoarea; Nu cuconiță, N'a u sfișit încă să bea apa care le-am dat'o eri.

IATA CUM FIDEL UMBLA CU COLACI IN COADA

Succesul, „Foaei Populare“ este asigurat, atât prin sacrificiile materiale ce suntem dispuși a face, prin regulata apariție ce este garantată prin contract între editori, cât și prin colaborația eminentilor scriitori, care o avem promisă.

Ast-fel, putem anunța cu plăcere că, pentru numerile viitoare, rezervăm cititorilor articole interesante de:

D-nele Doctor Kaminsky și Lucrerea Suciu-Rudow;

D-ra Elisabetha M. Z. Ionescu.

D-nii H. Fundașeanu, D-rul Miron și Kaminsky; C. Dumitrescu, profesor la Conservatorul de muzică; Teodor; Al. C. Gâdeiu, Radu D. Rosetti, Al. Vântul, Dr. Brândză, Ed. Aslan, căpitan M. Mărgăritescu, Wilhelm Rudow, Jiquidî, pictorul Grimani, I. N. Păun, Petre Arsenescu etc. etc.

Fără îndoială că direcțiunea „Foaei Populare“ nu se va da înapoi de la ori-ce, spre a face surprize cititorilor, atât prin ilustrațiile ce vor apare cât și prin frumosul imprimagiul al publicației.

BUCURESTENE

— BĂTRÂNII —

În liniștea și somnolența cafelei Fialcovschi își ține în fie-care zi, cu o regularitate siderală, ședințele, un cerc restrâns și intim de bătrâni. E un cerc, fără statute și cotizații, alcătuit din nevoia sufletească de a se apropia cât mai mult puținii cari au mai rămas dintr'o generație aproape dispărută.

După masă, după ce și-au făcut siesta, bătrânii vin încet, unul câte unul, își iau locurile obișnuite, și, înainte ca cercul să fie complet, discuțiile încep liniștite și monotone.

Se vorbește de toate, se reconstitue trecutul nostru politic și istoric de niște martori oculari, sau chiar de acei cari au luat parte în marile mișcări eroice ale generației trecute; se vorbește cu scepticism și desgust de prezent; se face politică internă și externă; se citesc jurnale și se beau cafele turcești, cu o plăcere de oriental.

Intr'o oră s'au strâns toți membrii cercului: sunt din aceia cari, pe vremea când abia le răsărise pe buze firele de mustață, veneau la Fialcovschi, să fumeze o țigare și să consume o porție de politică.

Dar de atunci sunt anii: toți acei, cari o dată cu ei au trecut pentru întâia oară pragul vechii cafele, s'au dus, unul câte unul, și acum s'au pomenit câți-va răsleți cu capetele pleșuve, pe care un adânc obicei îi împinge spre cafelea, unde și au consumat primii ani ai tinereții.

S'au întâlnit de ani de zile în aceeași cafelea, și-au sorbit de ani de zile cafelele, transpotați de fumul ușor al țigărei. În aceeași masă, de ani și-au comunicat în fie-care zi impresiile, și acum, acum cum s'ar mai putea desărți?

Bătrânii sunt blânzi și liniștiți, discuțiile lor sunt atât de calme, în cât au aparența apelor stătătoare, gesturile lor sunt domoale și greoaie.

Ba, ca un eveniment, isbucnește o apstrofă, o indignare, ori o scântee strălucitoare de entuziasm, apoi totul reîntră în liniștea și somnolența obișnuită.

Iar tinerii, șgomotoșii, iubitorii de viață și mișcare, dintr'un sentiment instiuctiv de respect nu turbură nici o dată calmul care plutește în fumul vechii cafele.

Tinerii îi evită, tinerilor le plac cafelele șgomotoase, cu ciutărețe frumoase, unde veselie se prelungește pînă noaptea târziu.

Ce-ar căuta în localurile, care le-ar lăsa în suflet impresia macabră a cimitirelor?

Eu unul, de cite ori simt desgustul uopțiilor petrecute în mijlocul tinerilor, de cite ori mă coprinde dorul de liniște și de cafelele de provinciale, mă duc să gust citeva ore de odihnă la Fialcovschi.

Cercul bătrînilor în tot-de-auna e în păr, de și nici o dată nuse face apelul nominal, nici nu se amendează cei absenți. Ziarele stau pe masă, din cafele se ridică un abur ușor, iar aceleași și aceleași discuții se desfășură cu o monotonie adormitoare.

Intro zi însă, trecînd întîmplător pedin naintea cafelelei, m'a coprins spontan eu dorul de a mai vedea și asculta pe cei din cercul bătrînilor.

Intrați, dar rămăseși tîntuit la ușe: mesele cercului erau goale, iar bătrînii, bătrînii cari mă încîntau cu bonomia lor, lipseau!

— Bietul om, auzi pe unul care sta la o masă vecină... Cum s'a stins! Pe nesimțite!...

— Care din ei era?

— Ce nu știi?... Bătrînul ăla mărânțelu cu paltonul cenușiu... acela care sta colo în colț... Ce om, Domnule!

Bieții bătrînii ridicaseră ședința în aceea zi, în semn de doliu.

D. Karr.

ORASELE SIRET SI SUCEAVA
în secolul trecut

Vreați să vă vorbesc despre orașele Siret și Suceava care se află în Bucovina, azi provincie austriacă, și care, odinioară, au jucat un rol așa de important în Istoria Moldovei.

Situate pe rîurile cu aceleași nume, amîndouă sunt orașe vechi. Orașul Siret exista deja pe timpul Cumanilor. Azi este ședința unui episcop catolic.

Suceava a fost capitala Voevozilor l'ântăiului Moldovei, a lui Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare. La ocuparea Bucovinei de către Austria, amîndouă orașele se află într'o stare deplorabilă; din vechia lor splendoră rămăselesc numai ici-colea ruine și căsuțe mici, în cea mai mare parte de lemn, cari se ridică pe străzile, unde odinioară se află case mari, decorate în stilul venețian.

La Tribunalul din Cernăuți se află conservate actele de demarcațiune ale localităților bucovinene, care, în anii 1781—85, adică puțin după ocupația austriacă, au fost alcătuite de comisiunea militară-civilă. Despre aceste două orașe găsim notițe importante, care le reproducem aci, după textul german:

Orașul Suceava (11 Dec. 1782)

Starostele orașului George Tupilat, orașenii Iuon A-popei, Andrei Dragomir și Ștefan Sotta:

Nu li este cunoscut nici în ce timp și nici de cine ar fi fost clădit orașul Suceava; atâtea limbi și națiuni au fost în acest oraș, încât niminea nu o poate ști. Orașul n'are nimica(?), au fost multe răsboaie. Rușii, Tătarii, Lipcanii, Polonii, au fost toți în țară, când scrierile au fost arse, nimicite, și însuși locuitorii au fost imprăștiați. Hotarele vechi ale orașului Suceava nu le cunosc ei, dară au auzit, că Arenii, Tatarasii, Gropile și Formosa aparțineau de oraș. Biserici au fost multe în oraș de ex. Vovedenia, Maria, numită biserica albă, sf. Teodor, mitropolia sf. George, metropolia veche sf. Georgie, sf. Paraschiva, sf. Ioan, Dumitru, Barnovschi, și sf. Nicolaiu, apoi 5 biserici armenesti și 2 ungeresci sau săsești. Odinioară Voevozii aveau aci ședința lor, dară toate acestea le-au nimicite răsboaiele, cum ni-o arată încă ruinele vechiului castel. Astăzi orașul n'are câmpii-călugării și vecinii le-au luat toate.

16 Decembre 1782

Simion Teutul, un om bătrîn, care cunoște istoria țării:

Suceava a fost clădită de foarte mulți ani, și a stat ruinată peste 700 de ani, când Radu-Vodă o rezidi și Alexandru o readuse la o stare mai bună. Cetățuia de aci sau castelul cel vechiu a fost clădit de Daci ce-i bătrînii, apoi iarăși ruinat până ce-l rezidi Ieremia Vodă. Hotarul cel vechiu nu'l cunoște

... cunoscut, că Tatarasii, Arenii, Gropile aparțineau de oraș, cari au fost dăruite de Voevozi și mănăstirea sf. Ilie are proprietăți în oraș.

Orașul Siret 13 Noembrie 1782

Vornicul Iuon Seretean și orașenii Iuon Gibotar? (Ciobotar), Iuon Sus, Iuoniță Cojocar, Georgi Carauș, Alexandru Sus :

Cine a înființat orașul Siret, nu știu ei, dară știa atâta, că Petru Vodă Mușat a clădit biserică sf. Treime; asemenea nu știu ei, în ce an s'a zidit biserică, căci ploile au spălat inscripția bisericeii. Este cunoscut din Cronică moldovenească: că Sas, fiul lui Dragoș Vodă a înființat orașul Siret. Ei nu posedă nici o scriere veche, din care s'ar putea vedea asta; ei au auzit de la părinții și strămoșii lor, că Siretul a fost odată un oraș mare și că se află și scrieri care s'au pierdut.

Ruinele cele vechi arată încă, că orașul Siret a fost odinioară un oraș mare, fiind mai înainte cu o biserică grecească, armenească, luterană și cite-va biserici moldovenești, toate de piatră, care au fost dărimate înainte de citiva ani. Afară de asta mai este în oraș o stradă, care se numea cea grecească.

Războaiele, năvălirile Tătare și hururile mari, au pricinuit, că orașul a decăzut de tot. Au fost numai 7 sau 8 case aci, însă Rușii au intrat în țară s'au stabilit mai mulți și de cînd M. S. Impăratul a luat țara în stăpînire, orașul s'a înmulțit cu 200 de case.

Ei n'au alte documente în mină, da cit Hrisovul lui Gligore Ghica din a. 1767, prin care scutește grădinele și casele lor de zeciuală pentru mănăstirea Putna.

Înainte de 12 ani, cînd a fost cîuma, a sfătuit egumenul de la schitul sf. Onufri, o filială a mănăstirei de la Putna, cu numele Ștefan, originar din Siret, cetățenii ca ei să arză toate hrisoavele ce au și cari nu le e de nici un folos lor, ca să nu se nască iarăși cîuma din ele; deci toate hrisoavele au fost arse la schitul Onufri, sub brazi grădinei. Toți cari au participat la această ardere, dintre aceștiași frațele vornicului actual Iuan Ciobotar, au murit de cîumă. Îndată ce hrisoavele au fost arse, partea orașului, numită Coela, a fost ocupată de schitul Onufri.

D. Olinescu

Iată metoda original pe care școalele de canto din New-York îl întrebunțază.

Profesorul se așează în fața elevului său cu o umbrelă în mână și o deschide încetîncet; elevul urmărește cu atenție această mișcare, și pe măsură ce umbrela se întinde trebuie să ridice și el vocea; umbrela se închide pe urmă încetîncet și elevul își micșorează vocea pe aceeași măsură pentru a ajunge la pianissimo cel mai dulce, în momentul cînd umbrela se închide.

GARMENSYLVA

UN REVOLTAT

«Mândria mea, copila-mi drag,
«Să fie pe al morței prag?...
«Ștefan băiatu-mi nestemat?...
«O! Nu! Nu e adevărat!
«In cer doar Dumnezeu va fi,
Ce face el o ști!».

Și, totuși, nici chiar Dumnezeu
Să'i scape pe băiatul său,
Zodarnic s'ar încumeta —
Vre-un om de acum n'o ncerca,
Văzând cum anii tineri mor,
Să'i vie 'n ajutor.

Coprins de-așa grele dureri,
Bătrinu și smulge albiu peri,
Si la 'l său pept băiatu-a strâns,
Si ochii lui sunt plini de plâns,
Strângându-l iar la sân nervos —
Suspina dureros.

«Aci, pe sânul meu să stai,
«Odihnă bună aci ai!..»
D'abia cuvîntul isprăvi,
Din gura lui Ștefan țîșni,
Cum curge apa în suvoiă,
De sânge un șiroiă.

Si cald, și roșu picura,
Căci din isvor adânc venea;
E clar că par'că'i un rubin,
Si pică tot moi lin, moi lin...
O luptă scurtă... un suflat...
Si total s'a curmat.

Cu fruntea pală, fără glas,
Ștefan în brațe'i a rămas,
Cu ochii stinși și graiul mort,
A isprăvit al vieței tort,—
Iar tatăl, de dureri isbit,
Părea că'i împetrit.

«Deșteaptă-te, copilul meu!
«Deșteaptă-te., te chem mereu!»
Zadarnic îl mai strigi acum
Căci sufletu'i e pe alt drum,
Si traiul lui îndurerat
Acuma e curmat!

«Ce ziceți voi?! Ce zic si eu?!..
«Mai pôle, ôre, Dumnezeu?...
«Chiar Dumnezeu m'a părăsit,
«Căci un copil eu am iubit
«Cu care traiul să mi-l port...
Și-acum e mort!».

Si, în acel moment grozav,
Si 'ndreaptă trupul său schilav,
Afară... împrejură'i e
Ceram numai cu stelele,
Si într'un hohol fioros
Din sin o armă-a scos.

Si către cerul înfînit
El ochii mari și-a pironit; —
Părea că caută mereu —
«Oh! unde este Dumnezeu!?!..»
Răsună 'n nopțe al său glas...
Si 'n cer un foc a tras.

Traducție de **Ilie Ighel Deleanu**

În numărul viitor se va continua articolul scris de marele proprietar și industriaș d. Const. Cârlova.

De asemenea, printre cele alte articole și cronici noi ce vom publica, avem deja articolele:

Societatea moldovenească la 1600 de d. Al. V. G.

De ce scriem și vorbim? de d. Certăneanu.

Cronică științifică de d. Dr. Ionescu.

Viața veselă de... Tirbușon.

Asemenea anunțăm pe cititorii noștri că le vom face placuta surprisă, a da în No. 3, o frumoasă piesă musicală, compusă pentru «Foiaia Populară» de eminentul compositor musical, d. căpitan M. Mărgăritescu, de la ministerul de război.

La cazarmă.

Căpitanul (adresându-se unui soldat care vorbește în front) Dacă mai deschizi încă o dată gura, opt zile garda pieței, m'ai înțeles? N'auzi? Te-am întrebat dacă m'ai înțeles? Dacă nu'ți deschizi gura ca să-mi răspunzi imediat, opt zile de garda pieței!

ANUL 1898

Ce ne păstrează 1898? E, fără îndoială, greu de prevăzut evenimentele, de ori-ce ordine ar fi, politice sau meteorologice; în acest al doilea cas prezicerile și pronosticurile nu lipsesc, însă trebuie să alegi: toți cei cari fac calendare n'au alt-ceva mai bun de făcut de cât de a toca la palavre asupra vremei, făcându-se profeți. Unii ar putea s'o tullească cu prezicerea lor, așa de pildă, aceia cari au prezis o iarnă grea—și noi ne plimbăm cu perdeșiurile la Bobotează—pe alții însă, astronomi recunoscuți, să'i ascultăm.

Iată ce zice d. Flammarion, directorul observatorului meteorologic din Paris, relativ la anul 1898.

Admițând o relațiune directă între apariția petelor solare și temperatură, trebuie să conchidem că, în anul acesta, temperatura va fi mai joasă de cât mijlocie.

Iată fenomenele meteorologice ce se vor produce în acest an, cu data lor în stil vechi, și vizibile, unele din ele și la noi în țară.

Martie 2 Soarele intră în constelația Peștilor.

» 9 Începutul primăverei.

Mai 1 Soarele, la orele 2 dimineața, intră în constelația Taurului;

Junie 9 Soarele intră în constel. Cancerului

» 10. Începutul Primăverei

Julie 15. Eclipsă parțială de lună.

» 30. Eclipsă inelară de Soare, invizibilă în Europa.

Noembrie 9. Strălucirea maximă a planetei Venus (Lucăfar).

Decembre 24. Eclipsă parțială de Soare, nevizibilă în Europa.

Ianuarie 8. Eclipsă totală de lună, vizibilă.

Cel puțin aceste date au interesul că nu se pot desminti, ca prezicerea vremei, ele fiind calcule astronomice.

DIVERSE

Nu departe de biserica Witechapel, într-o îngrozitoare stradă obscură, se găsește un restaurant, cel mai efțin din lume, unde se mănâncă pentru cinci parale.

Sub pământ, într-o piniță, în toate zilele la amiază se adună vre-o mie de nenorociți, se înghesuesc împrejurul unei mese mari rotunde, pe care se află un fel de plăcintă monstră, monstră dar nu gustoasă; această plăcintă, care atârnă vre-o sută de chilograme, este felul de mâncare zilnic: o amestecătură, nu tocmai gustoasă, de legume, făină, de ficat de vacă și de sos. Fie-care mușteriu are înaintea o farfurie, o lingură și un pahar plin cu apă. El are voie să ia o porție respectabilă de plăcintă, pe care o udă cu apa limpede din paharul său. După masă, el trebuie să și curețe farfuria și lingura.

Statistica cea mai recentă a navigațiunii în lumea întreagă ajunge a arăta numărul vapoarelor la 11.271.

În acest tablou Anglia ține, și încă sus de tot, primul rang cu 5.601 vapoare.

Vin apoi, succesiv: Germania cu 846, Norvegia cu 605, Franța cu 543, Rusia trece după Suedia, care are 400 și Spania cu 355, ea n'are de cât 350 vapoare.

Japonia posedă 318 vapoare, ceea ce este considerabil pentru un popor atât de tinăr.

Italia are 235.

Printre flotele comerciale cu pânză tot englezii țin rîndul întâiu, ei au 8.545 nave din totalul de 29.315. După ei vin americanii cu 3.785, Norvegienii cu 2.594, Rușii cu 2.096, Italianii cu 1.605, Suedezii cu 1.439, Turcii cu 1.628 și în fine Francezii cu 1.369.

Mai puține de cât Francezii au Grecii cu 1.165, Spaniolii cu 1.168 și Germanii 1.067.

Olanda, care exercita odinioară o atât de mare dominațiune asupra oceanelor, n'are azi de cât 631 nave.

De asemenea și Portugezii, descoperitorii lumii de odinioară, au decăzut avînd numai 243 nave de comerț.

Aceste cifre trebuiesc bine observate, căci ele denotă gradul de progres economic al diferitelor state ale lumii întregi.

CRONICA TEATRALĂ

Săptămâna trecută și aceasta, Bucureștenii au avut câteva serii minunate.

Pe scena Teatrului Național divele Darclée, Nuovina, au dat drum vocii lor, armoniei neîntrecută de cât de privighetori.

D-na Darclée e bine cunoscută publicului.

Și acum par că își răsună la ureche valsul din *Romeo și Julieta* pe care l'am audīt, acnm câți-va ani, cântat de diva Darclée.

Originala piesă *Curcanii* a confratelui nostru Gr. Ventura, ține recordul salelor pline făcute de cele două prima done.

Pentru a 10 oră se joca *Curcanii* și lumea se bate încă pentru a apuca un locșor mai bun.

N. MARIESCU
DENTIST

37. — Str. Academiei. — 37

MORTUL INVIAT

DE

V. PABLO

De cît așa trai mai bine lipsă!... N'avesese biata femeie nici năcar o dată pace în casă. Că nu ierea zi lăsată de Dumnezeu, în care să nu vie bărbatul său beat, apoi venea cu toane și atunci era și mai rău.

Se zice despre Dumnezeu că mare o fi răbdarea lui, dar dacă o fi mai mare de cît a bietei femeii, apoi nu știu ce să mai zic, că mai mult de cît dinși nu cred să fi răbdat nici o femeie de la bărbat și dacă e vorba să spunem lucrurile pe șleau, nici D-zeu nu știu o fi 'nsurat, n'o fi, treaba lui, dar nu cred să fi răbdat atit.

Ce, că după cum mai spusei, nu era zi să nu vie beat și c'o falcă 'n cer și una 'n pământ și ciomagu 'n mină. Ș'apoi da, nu se incurca, că de sgircit era zgircit dar nu cînd erea vorba să dea cu bătu. O făcuse pe biata femeie tot una de vinătăi, în cit, doamne ferește, să te fi certat cu dînsa că numai de cît îți arăta părțile maltratate cu bătaie și vedeai gogiamite vârgile de ziceai că-i neam de tigroaică.

Și d'aia zic: vai deea biata femeie ce păfea. Iacă numai departe ca de-unăzi nu erea s'o slutească? și asta pentru un om.

Și vezi acuma sta biata femeie și-l bocea.

Da, da, il bocea în toată regula, plîng-a după dînsul, că-l vedea zăcînd mort, poate că plîngea de bucurie mai știu, toate se pot în ziua de azi, d'aia zic, se poate să nu fi plîns de întristare.

Da vine vorba, cum se făcuse d-nealul dîntro dată așa de darnic, cum dăduse dînsul ortu popii?

Vezi, aici e aici!

Dînsul, Dumnezeu să-l erte că acrm zace întins în pat,—venise alaltăeri spre ziuă acasă. Nici beat, nici treaz, da știu cum îi șade omului mai rău, și zor novoe, să o bată din noū.

Asta era mai spre ziuă.

Toată ziua i-a fost ca un fel de greață omului, nu că-i era greață de purtarea sa, ci numai așa fiind-că băuse mult.

Vai de el săracul.

Pină cînd abia peste noapte așa spre ziuă l'a cuprins somnu, da un somn care parcă i-a luat și simțiri și totul și cînd a dat nevasta să-l scoale, a văzut că e șa-păa. Nici nu sufla, nici nimic.

A sărit din pat îngrozit, a început să-l scuture întiū cu binșoru ca să nu o i-a la bătae dacă s'o scula, și pe urmă mai tare.

De geaba pă cine să scolii p'un mort? lute o luminaie, barim să aibă ceva în mină.

I-a pus două sfeșnice aprinse lingă cap și a început să facă toate pregătirile.

Mă rog, ca la mort.

A stat el să se odihnească, și peste noapte n'a putut s'adoarmă, a doua zi, toată ziua a dus-o rău nici nu dormea nici nu era treaz.

Fuga la vecini.

Aū venit vre-o cite-va vecine ia-ū mai vorbit, i-aū mai spus știu că: bun e Dumnezeu, scurt, tot ce se zice în asemenea împrejurări.

* * *

— Săraca, bine c'a iertat-o Dumnezeu d'asa bărbat....

— Bine zău, că mult mai suferea cu el,

auzi, toată ziua numai bătae și iar bătae, și nici măcar la o lună o vorbă bună!.. Da... ce era să zic? Fiind-că își uitai vorba: Da da ce n'ai mai venit pe la noi coană Lino?

— Păi nu știu d-ta: ne poftitu... n'are scaun...

— Eh și d-ta acu... da nu face nimic, o să mai vii pe la noi; nu?...

— Da firește... tot acolo stați cu casa?

— Tot. Da să vii...

— Viu cum nu! să poate să nu...

Vorbeau între ele ca femeile.

Vorbeau chiar lingă mort și pe cînd ele își vedeau de vorbă, el, mortul parcă-parcă se înviora la față. Simțea atita lumină în odae, auzea parcă o vorbire nedelușită, și nu putea să-și dea seama de starea lui.

Cu încetul începuse să simtă mai bine parcă și simțea bătăile inimii, dar încete, foarte încete; și o greutate în mișcări, vroia să se miște și nu putea. Acu 'ncepu să se înțeleagă și vorbele ce se rosteau din jurul lui. Să fie asta moartea? nu se poate, că și simțea inima bătând.

Dar atunci? Il coprinse groaza. Dar dacă astă-i poate începutul morții!... Nu se poate că atunci n'ar auzi din ce în ce mai limpede.

Se 'ncercă să și desfacă mîinile după pîept, de geaba.

Se 'ncercă să deschidă gura, să miște măcar limbă 'n gură. Tot nimic,

Să deschidă ochi. Ași!

Și cu toate astea, nu-i mort, că aude, și chiar cunoaște glasurile.

Văzînd că nu reușește, îi vine în gînd să se 'nfurie, însă nici atita nu poate. Așa de 'ncet ce-i se mișca singele. Ciudat! Și cu toate astea, ar avea de ce să fie supărat, auzi, abia a adormit mai greu și s-a și adunat lumea ca la mort. Cum sta așa, il prinde o curiozitate; ar vrea să știe, e îmbrăcat în halat său... cum e?

Nici atita nu pôte ști. Numai atita simte că se poate gîndi din ce în ce mai repede și mai limpede. Se lăsă în voia gîndurilor, ascultînd la cele ce se vorbeau.

* * *

— Vai, săracul, da cînd a murit?

— Era ora nouă.

Și d'acolo ia povestea de la început, se silea biata văduvă să plîngă că de voie nu mai putea.

— Lasă, dragă, nu'ți mai face inimă rea, că n'ai pierdut cine știe ce odor, a fost și el, d-zeu să-l erte, destul de rău cu tine...

— Da, săracu gemu femeia.

— Ș'apoi, nici așa grozav de frumos nu erea, că de, o fi el mort, dar ce-i drept, nu putuși să-ți alegi altu?

Mortul, simțea că 'ncepe să'i fiarbă singele ca mustul.

— Ș'apoi, bun e d-zeu, lasă dragă, nu'ți mai face inimă rea, că la nevoie găsești altu mai bun și mai trumos...

Biata văduvă abia mai putea să geamă.

— Să te auză d-zueu, soro dragă... că... Aoleu!!

A fost un țipăt sfîșietor și o spaimă nebună.

Mortul se sculase 'n pat, și infuriat svirlise cu un sfeșnic, după cea cu sfatul.

La ușe se căzneau g mind de 'nghesuală să iasă care de care mai de grabă.

Mortu abia s'a descumcat de cele după el și a pornit o goană prin curte după nevastă.

Ei îi venea leșin de să cadă 'n brinci, și numai groaza o mai ținea să ocolească prin curte.

Și mortu 'n halat, fugea după ea, vroia să o prinză și nu se lăsa nici mort.

Abia unul și încă unul au îndrăsnit să se întorcă să scape femeia din mâinile lui, și după ce au izbutit să'l lege, unul i-a zis încă tremurând de atita luptă...

— Bine mă, tu ești mort, nu ți-e rușine să alergi așa numai 'n cămașe prin curte?... Mai mare ocara!...

INTEBARE CU PREMII

Abonații și cititorii pot concura la rezolvarea întrebării de mai jos, primind, primii deslegători, următoarele premii:

Să ni se demonstreze că un om mort poate fi un om viu.

Răspunsurile se primesc pe adresa «Foia Populară» str. Academiei 8 București, pînă la finele lui Ianuarie.

- Se vor da următoarele premii la deslegători:
- 1) Un volum «Poesiile unei Regine»
 - 2) Un volum *Boala veacului*.
 - 3) Un volum *Voluntarul*, idilă într'un act.

MAXIME DU CAMP

MEMORIILE UNUI SINUCIS

Cap. I

Suzana B.

Nu mai am mult de trăit; ascultați deci spovedania mea și ertați-mă, căci am suferit destul de crud în această istorie care se deschide printr'o nenorocire și se închide pe un desastru.

V'aduceți aminte de a fi cunoscut în lume, fără îndoială, pe Suzana B., a cărei disparițiune deșteptă în societate o curiozitate pasageră care se stinse numai de cât. De ea voesc a vă vorbi.

În acea epocă eu întâlni pe Suzana. Cât era de îndatoritoare și ce bucle blonde avea, care îi cădeau pe umerii ei albi!... Mă primi cu gingășie, mă invită la sorelele ei, și îndată fui admis în interiorul ei, ale cărei neîncetate svăcniri putui atunci pricepe.

M. B. bărbatul ei, atingea al 50-lea an. Usat de deboșeriile trecute, ignorant și clevetitor, M. B. făcea parte din acea bandă de păsări de pradă, care țipă împrejurul vițelului de aur.

Vechiul amant al unei actrițe, pentru care făcuse mii de extravagante, scufundat din obicinuință în noroiul corupțiunii grosolane a locurilor rele, nerușinat și ordinar, obținuse altă dată o oare-care celebritate de prostie și de uriciune. Ruinat în nu știu ce operațiune, de o moralitate obscură, fusese admis, în urma recomandărilor, într'una din înaltele administrațiuni ale Belgiei. În trei ani numai, el fu gonit pentru falsuri și delapidări. O intervenție dintr'un loc înalt, împiedică singură scandalurile unui proces. Reintors la Paris, rămas pe drumuri, sărac și desconsiderat, ținând la viață cu toate nerușinările sale, sperând poate a ascunde, ceea-ce fie-care știa, își întoarse ochii împrejurului pentru a căuta o scândură de scăpare, care putea să'l salveze din naufragiul său.

Suzana avea atunci 22 ani; ea era or-

fană, liberă și bogată, trei condiții favorabile pentru nebulii. Ea întâlni pe M. B. și prinse milă de acest miserabil; ea văzu un nenorocit de scăpat, fu solicitată prin acea înclinare de devotament care turmentează femeile, ea crezu în recunoștință dacă nu în amor, și luă de bărbat pe M. B. care, a doua zi după însurătoare, zicea frecându-și mânele: «am făcut o afacere bună».

Suzana recunoscuse repede căruși om își dăduse existența; ea ascunse celor străini supărăriile sale, și se consacră numai pentru fiul ei, copil serios și blond care îi făcea toate bucuriile. Erau zece ani de când dura supliciul, când am intrat în casa sa unde trebuia să aduc nenorocirea.

Cum ne-am iubit e foarte simplu; foarte natural, fiind că noi eram tineri amândoi, fiind că era obosită de viața-i netolerabilă, fiind-că ea ajungea la acea vârstă în care femeia are trebuință de tandrețe pentru a-și umple inima, fiind-că eu căutam să dau comorile de afecțiune care dormiau în mine, fiind-că era în existențele noastre, pe din afară așa de diferite, un punct de asemănare: suferința ne văzută care ne mistuia. N'a fost seducțiune nici din parte-i, nici din parte-mi; amorul veni naiv, și eu fui amantul ei, înaintea chiar d'a fi gândit că 'i-ași putea deveni.

Avuram câte-va zile frumoase; ea se simțea fericită de tandreța cu care o împresuram, și de care, de multă vreme, ea era lipsită, și eu mă lăsa să sbura către emoțiunii noi, care 'mi dădeau pentru viață o forță ce nu cunoșteam.

Inchiriasem într'un quartier departe de Paris, un mic apartament, deschis spre niște grădini; acolo făcusem un cuib drăguț, acolo primeam pe Suzana; nimenea nu bănuia legătura noastră, și începusem a crede, că cine-va poate întâlni mulțumiri în viață, când o imprudență a Suzanei mă auncă pentru tot-d'a-una, în niște sbuciumări fără stărsit.

Nuori pe orizont

Intr'o dimineață, fiind acasă, ocupat cu serisul, auzi sunând cu violență la poartă. Imediat ușa de la camera mea se deschise și fata din casă a Suzanei intră cu grabă înăuntru, îmi întinse o scrisoare zicându-mi:

— Din partea Doamnei, citiți-o iute, Doamna o să vie!...

Despecetului biletul; el nu conținea de cât cât un singur rând scris cu creionu:

«El știe tot, suntem perduți!»

Scosei un strigăt și simții că inima 'mi se sfășie.

Fata din casă reluă:

— Doamna a zis să nu-i scriți, dar dânsa voeste să vă vază, și că puteți să-mi încredințați un răspuns verbal.

— Dar cum s'a întâmplat aceasta? strigai eu.

— Nu știu, nu știu. Domnu se îmbracă că să vie aici, doamna este în lacrimi, și m'a trimis cu toată graba. Ce trebuie să'i zic?

— Îi vei zice că în noaptea aceasta o voiți aștepta în odaia d-tale, și că sunt gata la oră și ce pentru a o scăpa.

Fata din casă eși și rămăsei singur. Nu puteam să mă țiu locului, alergam prin apartament, scuturat de o îngrijire plină de friguri, făcând pe minut mii de planuri și ne-putând lua nici o hotărâre, căci nu știam nimic alt-ceva afară numai că fericirea mea se dărâmasse.

În interval de jumătate de ceas de a-

ceastă nesiguranță sfâșietoare, clopoțelul vibra din nou. Eram foarte emoționat; mă așezai mașinalicește și luai o carte pentru a părea ocupat.

Ușa se deschise și M. B... apărui.

Fața sa palidă și slăbită îmi păru îmbătrânită cu zece ani. Mă ridicai pentru a'l primi, și arunca, învoluntar, ochii asupra a două săbii de luptă atârinate pe zid. El surprinse această privire, și îmi înțelese intențiunea căci îmi zise cu un calm de care nu fui de loc mirat:

— Sunt armat, domnule.

— Atât mai bine pentru d-ta, îi răspunsei, luând o siguranță plină de înălțime, vom putea sfârși de îndată.

— Dar, domnule... bolborosi el cu mirare.

— Știu, reluai, că d-ta cunoști adevărul; ce ai să'mi zici? Sunt gata să te ascult.

Împinsei un scaun spre el; se așeză foarte turburat; era evident că pregătise un discurs și că era surprins de a mă vedea luând o inițiativă, de care socotise să profite el.

Scoase încetșor din portofoliu o scrisoare desfăcută și mi-o dete.

Era de la Suzana și pe adresa mea. O citii. Iată ce conținea:

«Nu putui veni astăzi la noi, după cum conveniserăm; copitu mi e bolnav și eu «stați lângă el. În seara asta vino la noi «să mănânci; tu știi că am trebuință să «te ved, și că te iubesc acum și pentru «tot-d'a-una».

Când stărsii, M. B. reluă scrisoarea și o puse în portofoliu.

(Va urma).

PREMIILE NOASTRE

Abonaților noștri le acordăm următoarele premii extra ordinare:

a) Un volum «Poesiile unei Regine» versuri de Carmen Sylva, traducție în românește, al cărui preț este de 3 lei, numai cu un leu.

b). 100 cărți de viză, tipărite pe hirtie bristol, în caractere litografice, a căror valoare reală este de patru lei, numai cu 1.50.

c) Conferința Boala Veacului ținută la Ateneu de d. Ilie Ighel Deleanu, cu 50 bani, de și prețul este 2 lei.

În curând vom publica alte noi aranjamente, făcute între noi și diferite magazine și ateliere, în avantajul abonaților noștri:

DROGUERIA

I. ZAMFIRESCU

SE VA MUTA

DE LA Sf. GHEORGHE

ÎN CASA PROPRIE

No. 8—Strada Academiei—No. 8
BUCURESCI

SE PRIMESC ANUNCIURI

LA

ADMINISTRAȚIE

No. 8—Strada Academiei—No. 8
ETAGIUL AL II-lea